

Indexy cien v zahraničnom obchode

1 Kontakt	
1.1 Organizácia	Štatistický úrad Slovenskej republiky
1.2 Adresa	Miletičova 3, 824 67 Bratislava
1.3 Kontaktná osoba	Pavol Šmondrk
1.4 Odbor	Odbor cenových štatistik
1.5 Telefón	+421 2 50236 341; +421 2 50236 339
1.6 E-mail	info@statistics.sk
2 Aktualizácia metaúdajov	
2.1 Dátum poslednej zmeny	11.08.2020
3 Popis štatistiky	
3.1 Popis údajov	
<p>Indexy cien v zahraničnom obchode vyjadrujú mieru cenových zmien súboru vybraných významných produktov stálej kvality (tzv. reprezentantov) dovážaných resp. vyvázaných právnickými a fyzickými osobami – podnikateľmi, ktoré sú vedené v registri subjektov zahraničného obchodu, bez ohľadu na počet zamestnancov a prevažujúcu činnosť. V rámci indexov cien v zahraničnom obchode sa osobitne počítajú indexy dovozných cien a indexy vývozných cien.</p>	
3.2 Klasifikačný systém	
<p>Pri výpočte indexov cien v zahraničnom obchode sa používajú nasledovné štatistické klasifikácie: Štatistická klasifikácia produktov podľa činností - CPA 2015 Kombinovaná nomenklatúra</p>	
3.3 Pokrytie štatistických oblastí a okruhov	
<p>Indexy cien v zahraničnom obchode sa vzťahujú na produkty klasifikované v sekciách A až D zo Štatistickej klasifikácie produktov podľa činností (CPA 2015), okrem: B0721, B09, C18, C2446, C254, C301, C303, C304 a C33.</p>	
3.4 Štatistické pojmy a definície	
<p>Koncept a definícia indexov cien v zahraničnom obchode sú založené na Nariadení Komisie (ES) č. 1503/2006 z 28. septembra 2006, ktorým sa vykonáva, mení a dopĺňa Nariadenie Rady (ES) č. 1165/98 o krátkodobej štatistike, pokiaľ ide o definície ukazovateľov, zoznam ukazovateľov a periodicitu spracovania údajov. Základnými získavanými informáciami sú dovozné ceny resp. vývozné ceny vybraných (sledovaných) reprezentantov.</p>	

3.5 Štatistická jednotka

Podnik je spravodajskou a relevantnou jednotkou pre analýzu krátkodobého vývoja.

3.6 Cieľová populácia

Právnické a fyzické osoby – podnikatelia, ktoré sú vedené v registri subjektov zahraničného obchodu, bez ohľadu na počet zamestnancov a prevažujúcu činnosť.

Sekcie A až D zo Štatistickej klasifikácie produktov podľa činností (CPA 2015), okrem: B0721, B09, C18, C2446, C254, C301, C303, C304 a C33.

3.7 Geografické pokrytie

Štatistickým zisťovaním sú pokryté všetky regióny Slovenskej republiky.

3.8 Časové pokrytie

Údaje za indexy cien v zahraničnom obchode sú dostupné od roku 2009.

3.9 Bázické obdobie

Bázické obdobie rok 2015=100 je implementované od januára 2018.

4 Merná jednotka

Údaje sú publikované vo forme indexov.

5 Referenčné obdobie

Referenčné obdobie je mesiac.

6 Inštitucionálny mandát

6.1 Právne akty a iné dohody

Právo zbierať štatistické údaje vo všeobecnosti je upravené zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 540/2001 Z.z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov.

Povinnosť spravodajských jednotiek poskytnúť požadované údaje je stanovené v zákone o štátnej štatistike a vyhláškou Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktorou sa vydáva Program štátnych štatistických zisťovaní na 3-ročné obdobie.

6.2 Spoločné využívanie údajov

Indexy dovozných cien sú zasielané na mesačnej báze do Eurostatu.

Indexy dovozných a vývozných cien nie sú priamo zasielané Štatistickým úradom Slovenskej republiky iným medzinárodným organizáciám.

7 Štatistická dôvernosť

7.1 Politika štatistickej dôvernosti

Dôvernosť štatistických údajov upravuje zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov, § 30.

Ďalšie usmernenia sú uvedené v internej smernici SME-1/2015 - Smernica o ochrane dôverných štatistických údajov doplnená Metodickým pokynom MET-1/2013. Kým smernica pojednáva o všeobecných otázkach, ktoré sa týkajú dôvernosti štatistických údajov, metodický pokyn sa zameriava na konkrétne metódy a hodnoty parametrov, ktoré sa používajú vo fáze utajenia jednotlivých výsledkov štatistických zisťovaní a dátových súborov.

7.2 Zaobchádzanie s údajmi

Štatistický úrad SR pri zabezpečovaní ochrany dôverných štatistických údajov v tabuľkách s agregovanými údajmi uplatňuje pravidlo minimálnej frekvencie pre $n = 3$.

8 Politika zverejňovania

8.1 Kalendár prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia obsahuje časový harmonogram prvého publikovania vybraných ukazovateľov v najbližších 4 mesiacoch. Kalendár je aktualizovaný mesačne.

Edičný program je vydávaný každý rok. Obsahuje základné informácie o vydávaných publikáciách, termínoch vydania a jazykovej verzii. Všetky publikácie sú k dispozícii na internetovom portáli Štatistického úradu SR.

Edičný program je verejne dostupný na webovej stránke úradu:

[Edičný program](#)

8.2 Prístup ku kalendáru prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia je verejne dostupný na webovej stránke úradu:

[Kalendár prvého zverejnenia](#)

8.3 Prístup používateľov k štatistickým informáciám

[Politika šírenia štatistických informácií](#)

[Princípy zverejňovania a poskytovania štatistických informácií](#)

9 Periodicita zverejňovania

Údaje za indexy cien v zahraničnom obchode sú zverejňované mesačne.

10 Dostupnosť a zrozumiteľnosť

10.1 Tlačové správy

Údaje sú v mesačnej periodicite zverejňované vo forme elektronickej publikácie: Výberové indexy cien v zahraničnom obchode Slovenskej republiky

Link: [Katalóg publikácií](#)

10.2 Publikácie

Údaje sú v mesačnej periodicite zverejňované vo forme elektronickej publikácie: Výberové indexy cien v zahraničnom obchode Slovenskej republiky

Link: [Katalóg publikácií](#)

10.3 On-line databázy

Údaje za indexy cien v zahraničnom obchode nie sú dostupné v online databáze.

10.4 Prístup k mikroúdajom

Mikroúdaje nie sú zverejňované.

10.5 Iné

Údaje za indexy dovozných cien sú mesačne zasielané do Eurostatu (Ukazovateľ A340 – Dovozné ceny).

10.6 Dokumentácia o metodike

Metaúdaje vybraných ukazovateľov sú diseminované v štruktúre SDDS. Metúdaje k štatistickým výstupom sú dostupné v elektronickej podobe. Sú pravidelne aktualizované príslušnými gestormi v zmysle metodických pokynov a smerníc. Pravidelne sa aktualizujú v databázach údajov a na portáli www.statistics.sk v ročnej periodicite.

Každá publikácia zároveň obsahuje metodické vysvetlivky a kontakt na informačný servis ŠÚ SR. Na portáli ŠÚ SR sú zverejnené:

- Informácie o metaúdajoch v časti Metadáta v príslušnej odvetvovej štatistike
- Štatistické formuláre vrátane metodických vysvetliviek k obsahu formulárov
- Metodické vysvetlivky v rámci Slovníka pojmov

10.7 Dokumentácia o kvalite

Ku kompilácii štatistických výstupov existuje nasledovná interná projektová dokumentácia:

- Technické projekty v rámci Integrovaného štatistického informačného systému (IŠIS)
- Metodický pokyn pre aplikovanie matematicko-štatistických metód pre štatistické zisťovania MET-3/2012
- Metodický pokyn - Indikátory kvality štatistických výstupov a štatistických procesov MET-2/2012

V súčasnosti sa v ročnej periodicite aktualizujú správy o kvalite za vybrané ukazovatele v súlade s ESS Handbook for Quality Reports (EQHQR) na základe požiadaviek Eurostatu v zmysle príslušnej legislatívy.

11 Riadenie kvality

11.1 Zabezpečovanie kvality

Deklarácia kvality vyjadruje základné predstavy a záväzky vrcholového manažmentu ŠÚ SR pre politiku kvality ŠÚ SR, ako aj zvyšovanie efektívnosti a účinnosti integrovaného systému manažérstva ŠÚ SR.

[Deklarácia kvality ŠÚ SR](#)

Politika kvality vychádza z poslania Štatistického úradu poskytovať kvalitné a objektívne štatistické produkty a služby pri dôslednom dodržaní dôvernosti štatistických údajov s cieľom podporiť zvyšovanie informačného a intelektuálneho kapitálu zákazníkov. Týmto spôsobom prispieť k zníženiu rizika v ich rozhodovacích procesoch a tak podporiť zabezpečenie trvalo udržateľného

rozvoja a zvyšovania úrovne Slovenskej republiky ako súčasti EÚ. Poslanie je formulované v stratégii rozvoja Štatistického úradu SR.

[Politika kvality](#)

Príručka kvality popisuje dokumentované postupy systému kvality, ktoré sa používajú pri budovaní, realizácii a neustálom zdokonaľovaní systému manažérstva kvality v Štatistickom úrade Slovenskej republiky.

Obsahuje opis systému manažérstva kvality a naplnenie požiadaviek normy ISO 9001.

Uplatnenie príručky v praxi zabezpečuje, že všetky činnosti, ktoré majú vplyv na kvalitu vytváraných produktov sú plánované, riadené, preskúmané, vyhodnocované a spĺňajú požiadavky akceptované v objednávke.

[Príručka kvality](#)

Základom celého systému manažérstva kvality je Kódex postupov pre európsku štatistiku.

[Kódex postupov pre európsku štatistiku](#)

11.2 Hodnotenie kvality

Kvalita štatistiky indexov cien v zahraničnom obchode je dobrá. Pokrytie, referenčné obdobie, zber údajov, kontrola a spracovanie údajov sa riadia metodikou Eurostatu.

12 Relevantnosť

12.1 Potreby používateľov

Požiadavka vykonávať konzultácie s užívateľmi štatistických informácií je stanovená v samotnom Zákone o štátnej štatistike. Konzultácie pri príprave štátnych štatistických zisťovaní prebiehajú v rámci prípravy Programu štátnych štatistických zisťovaní. Program štátnych štatistických zisťovaní je všeobecne záväzný právny predpis, ktorý zostavuje Štatistický úrad Slovenskej republiky v súčinnosti s ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi a štátnymi organizáciami. Obsahuje štatistické zisťovania organizované a vykonávané Štatistickým úradom Slovenskej republiky, ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi a štátnymi organizáciami. Štatistický úrad Slovenskej republiky vydáva Program štátnych štatistických zisťovaní vyhláškou v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Stály poradný orgán predsedu ŠÚSR pre oblasť štátnej štatistiky – Štatistická rada pozostáva z členov, ktoré reprezentujú hlavné skupiny užívateľov (zástupcovia ministerstiev, štátnych organizácií a verejných inštitúcií). Jednou z úloh Štatistickej rady je príprava a predkladanie návrhov a odporúčaní ku Programu štátnych štatistických zisťovaní.

V praxi konzultácie s užívateľmi prebiehajú na bilaterálnej báze s cieľom získať informácie o požiadavkách a očakávaniach užívateľov.

12.2 Spokojnosť používateľov

Štatistický úrad SR uskutočňuje od roku 2009 v dvojročných intervaloch prieskumy spokojnosti zákazníkov so svojimi produktmi a službami.

Cieľom prieskumov je zistiť spokojnosť zákazníkov s produktmi a službami ŠÚ SR, získať informácie o používateľoch, ich záujme a názore na poskytovanie a kvalitu štatistických produktov a služieb. Získané skutočnosti sú cenným zdrojom pre smerovanie ďalších aktivít ŠÚ SR.

[Prieskum spokojnosti používateľov štatistiky s produktmi a službami ŠÚ SR v roku 2017](#)

12.3 Úplnosť štatistických informácií

Rozsah zisťovania indexov cien v zahraničnom obchode z hľadiska klasifikačných kódov CPA, ktoré požaduje Eurostat, je splnený na 100%.

13 Presnosť a spoľahlivosť

13.1 Celková presnosť

Celková presnosť je veľmi dobrá. ŠÚ SR vynakladá veľké úsilie, aby zabránil výskytu chýb v údajoch a vykonáva dôsledné overovanie údajov na zistenie chýb.

13.2 Výberové chyby

Koeficient variácie sa nepočíta.

13.3 Nevýberové chyby

Pre každý prieskum je vypracovaný Technický projekt (TP) spracovania údajov. Jedna časť technického projektu je venovaná opisu/definovaniu kontrol.

Validácia zdrojových dát je založená na logickom riadení vstupných dát vrátane porovnania s údajmi z predchádzajúcich období a porovnanie s údajmi z iných zdrojov, ako aj na základe výsledkov analýz z kontrolných pracovných tabuliek.

Zaobchádzanie s chýbajúcimi cenami: Ak cena nie je počas zberného mesiaca k dispozícii, v tomto prípade sa preberie cena z predchádzajúceho mesiaca.

Akcie na zníženie miery neodpovede (non-response): telefonické a emailové urgencie spravodajských jednotiek

14 Včasnosť a dochvilnosť

14.1 Včasnosť

Priemerný čas zverejnenia indexov cien v zahraničnom obchode je T+75 dní po skončení referenčného mesiaca.

14.2 Dochvilnosť

Termíny zverejnenia sú dodržiavané.

15 Porovnateľnosť a koherentnosť

15.1 Geografická porovnateľnosť

Indexy cien v zahraničnom obchode sú kompilované za celé územie Slovenskej republiky. Rovnaké štatistické postupy sú aplikované pre celé územie Slovenskej republiky.

15.2 Porovnateľnosť v čase

Časové rady za indexy cien v zahraničnom obchode sú dostupné od januára 2009.

15.3 Prierezová koherentnosť

Porovnávanie s inými štatistickými zisťovaniami sa nevykonáva.

15.4 Vnútoraná koherentnosť

Nie sú žiadne problémy s vnútornou konzistentnosťou.

16 Náklady a záťaž respondentov

Meranie nákladov a záťaže respondentov bolo realizované v septembri 2018. V prípade indexov cien v zahraničnom obchode sú k dispozícii nasledujúce výsledky:

Výkaz Ceny ZO/D 1-12:

- počet spravodajských jednotiek: 293
- celkový čas: 237 hodín 38 minút
- priemerný čas na vyplnenie formulára: 48,7 minúty.

Výkaz Ceny ZO/V 1-12:

- počet spravodajských jednotiek: 241
- celkový čas: 164 hodín 40 minút
- priemerný čas na vyplnenie formulára: 41,0 minúty.

17 Revízia údajov

17.1 Politika revízií

Politika revízií upravuje základné pravidlá a všeobecné postupy, pomocou ktorých sú predbežne zostavené údaje neskôr revidované, ako aj uplatňované v revíziách z iných dôvodov. Politika a kalendár revízií je k dispozícii na internetovej stránke ŠÚ SR na adrese:

[Politika a kalendár revízií](#)

17.2 Revízia údajov v praxi

Zverejnené údaje sú konečné a nie sú predmetom revízií.

18 Štatistické spracovanie

18.1 Zdrojové údaje

Zdrojom údajov pre výpočet indexov cien v zahraničnom obchode je výberové štatistické zisťovanie, ktoré sa realizuje prostredníctvom 2 štatistických výkazov: Ceny ZO/D 1-12 (Mesačný výkaz o cenách v zahraničnom obchode pre dovoz a prijatie tovaru) a Ceny ZO/V 1-12 (Mesačný výkaz o cenách v zahraničnom obchode pre vývoz a odoslanie tovaru).

Uvedené štatistické výkazy vyplňajú vybrané spravodajské jednotky za vybrané (sledované) reprezentanty.

Počet spravodajských jednotiek za 01/2018:

Ceny ZO/D 1-12: 299 spravodajských jednotiek

Ceny ZO/V 1-12: 250 spravodajských jednotiek

18.2 Periodicita zberu údajov

Mesačný zber údajov.

18.3 Zber údajov

Zber údajov zabezpečuje krajské pracovisko ŠÚ SR v Trnave. Zber údajov je realizovaný prostredníctvom štatistických výkazov, ktoré sú zasielané spravodajským jednotkám na začiatku roka.

Spravodajské jednotky majú povinnosť zaslať vyplnené výkazy do 15. kalendárneho dňa po skončení sledovaného mesiaca krajskému pracovisku ŠÚ SR v Trnave. V prípade, že spravodajská jednotka nepredloží výkaz načas, je kontaktovaná emailom alebo telefonicky príslušným pracoviskom.

18.4 Validácia údajov

Zadávanie údajov, úplnosť údajov a štatistické kontroly vykonávajú špecializované krajské pracoviská ŠÚ SR.

Rozlišuje sa medzi dvoma úrovňami kontroly:

1) Formálne kontroly, ktoré sa realizujú v procese zadávania údajov (kompatibilné s úrovňou overovania 0 a 1).

2) Neformálne kontroly, cieľom ktorých je kontrola komplexnosti a vzťahov medzi premennými (kompatibilné s úrovňou overovania od 2 do 5).

Podľa dôležitosti sa klasifikujú 2 základné typy neformálnych kontrol:

I - Informatívna kontrola - táto kontrola poskytuje doplňujúce informácie, ktoré sú dôležité pre nasledujúci proces opráv. Informuje aj o niektorých nezrovnalostiach v stave vyplnenia dotazníka, o neodpovedi na položku, prekročení stanovených limitov atď.

Z - Kontrola veľkého významu (závažná kontrola) - väčšinou sa kontroluje presná chyba a musí byť vždy opravená alebo vysvetlená.

Väčšina chýb je priamo konzultovaná so spravodajskými jednotkami našimi krajskými pracoviskami.

18.5 Spôsob spracovania údajov

Indexy cien v zahraničnom obchode sú počítané z jednoduchých indexov cien jednotlivých reprezentantov vážených zodpovedajúcou váhou príslušného reprezentanta s použitím Laspeyresovho vzorca.

Váhy reprezentantov boli stanovené na základe tovarovej štruktúry celkového dovozu resp. celkového vývozu Slovenskej republiky za rok 2015 a z osobitného zisťovania k výberu reprezentantov za rok 2015.

18.6 Úprava údajov

Indexy cien v zahraničnom obchode nie sú sezónne očisťované.

19 Poznámka